

3) *Xarlit*, barranc de ~, te. de Betxí (XXIX, 156.25): sens dubte de SİLĪCĒTUM 'pedregar', derivat col·lectiu, amb la mateixa transposició que en *Xirles*.

4) també ha de tenir tal etim. el nom d'una muntanya al NE. de Barcelona; la Serra de *Séllecs* (Exc. 13, 1924), damunt d'Òrrius, al NNO. de Mataró, cim més alt el Turó Gros de Séllecs, en la carena que parteix aigües amb el Vallès. La naturalesa del lloc suggereix que ve de (MONS) SİLĪCUM 'turó dels rocateres', en gen. plural; i amb *-ll* per contaminació dels molts NLL derivats de CELLA (*Celler, Cella, Cellera* etc.).

5) SILEX també deixà descendència en NLL de fora del català. Degué haver-hi un poblat *Selz* prop d'Oscà, judicant per un «Don Gomes de Peira *Selç*» en doc. de 1277 (Nav. Tomás, *Docs.Ling.Ar.*, 41.36), que deu venir de PETRA SILICIS (gen.). *Selce* dos pobles prop d'Oviedo (Sachs, *RFE* XXIV) i els NLL toscans *Séllice, La Selce* (doc. *Scilicem* en un doc. medieval) i *Selciaja* (Pieri, *Top.Arno*, 328), en fi els noms com *Chilch* o *Chilch-stein* nombrosos, designant rocateres en els Grisons (Planta-Schorta, *Rätisches Namenbuch*).¹

¹ Quedem en dubte sobre la possibilitat que *Gilet* (el poble veí de Morvedre) vingui de SİLĪCTUM, col·le. de SILEX (veg. aquell article). Una altra qüestió dubtosa la presenta el nom *Xiraleix*, d'un lloc, prop de Xirles. Mateu Llopis: Torre de *Xiraleix*, te. Vila Joiosa (*El País Val.* 55). *Chireleix* a. 1575, Orts, en els seu treball sobre Benidorm (III, 5.6). C. 1570 en la descripció del límits del Regne de València: «riç de Aygües a l'atalaya del toçal de *Giralet*, una legua de donde a Villa-joyosa, medi legua» (*El Arch.* IV, 378), però com que això devia escriure-ho un castellà o andalús (s'hi observen algunes castellanitzacions, mereixen més crèdit la *-ix* i la *Ch-* o *X-* d'En Mateu i del doc. de 1375). El fet de ser bastant prop de *Xirles* (tanmateix només uns 15 k., i aquest és terra endins), fa pensar que en sigui un derivat antic, amb sufix mossàrab *-ājrs* (-ARIOS) reduït a *-eix*, quasi com en *Patraix* PETRARIOS, i altres en -ARIOS (*Barraix, Beniarrupaix*) o amb *-e* (*Petrer* PETRARIU); suposant-hi anaptixi de *-a* (entre *r/d*), en un radical com el de *Xirles*. D'altra banda, però, el fet de ser una torre o talaia, induiria a derivar-lo, en aquesta forma dels noms de castells *Chirel, Chirelo, -ello*, que hem estudiat a l'article *Xarerro*. També recordo un nom *Guergueix* o *Gergoç*, que veig citat en els papers de l'arx. del Castell de Guadalest; però això (amb aqueix *-rgue-*; doncs *g* oclusiva?) difícilment pot ser d'origen àrab ni mossàrab, potser bereber o africà s'assembla a un grup de NPP algerians, certament no àrabs, *Gerger, Gargi, Gerwas* (tots ells amb *g* de tres punts), i *Chergi* (*GGAlg.* 16, 166, 156, 122). Independent doncs, tot això de la qüestió de *Xiraleix* i *Xirles*.

Xim, V. Misc. Mos. X- *Xima, Ximas, Ximó*, hipocorístics del NP Joaquim *Ximilles*, V. *Xim* s.v. Misc. Mos. X- *Xina, Xines, Xinitos, Xinelo, Xinorla, Xinorlet*, V. *Aigua-senosa*

XINQUER

Nom de diversos llocs menors en el P. Val. i altres terres de substrat mossàrab.

I: XINQUER, llogaret a la Serra d'Espadà, agre. a Veo, mun. Alcúdia de Veo (de parla xurra aquest). *Chinque*: «aldea infeliz de solas tres familias» (Cavanilles II, 106; Honori Garcia *BSCC* XIX, 428).

MENC. ANT. En el *Rept.*: donació a Eximinius Amoravit alqueriam qui est juxta *Almonacir* et vocatur *Chinqueyr*, cum furnis et molendinis» (Bof. 254.25). 1242: *Sentquer* (MiretS., *Itin. de Jaume I*, p. 155): forma ultracorregida de *Senquera* causa de la vacil·lació en noms com *Sant-Quirze* o Sant-Carles, entre les grafies antigues *Sentquirze/Senquirze/Sentcarle/Sencarles*. 1248: «vallis de *Civieyo* (mal llegit per *Ginceyro*), pron. *činkějro* en una llista d'afrs. entre *Onda* i *Tales* va citat entre Eslida i Fanzara (*GGRV*, 804). En l'enq. de 1961, a Veo, vaig oir *činkěj* (XIX, 175.6); en la d'Artana «Xanquet» (XXIX, 161.16) amb una *-t*, que podria resultar d'una dissimilació diferent, entre les dues *r-r* de l'etimón. V. també la probable etim. de *Xiclati*, supra.

L'ETIM. ja va quedar ben explicada a l'art. del *BDC* XXIV, 33-34, i l'art. *chinquero* (mot de la mateixa etim.) del *DCEC* i *DECH* (II, 362), que extracto: «La más antigua documentación de vocablo está en el mozárabe donde *RMa.* recoge *širkajr*, trad. «turgurium» ['cabaña'] i «solaris» [golfes i 'corral, pleta'], del qual procede, con disim. de las dos *r-r*, el nombre de la aldea de *Xinquer*; y con otra disim^o, el cast. *chiquero*; son derivados del ár. *šarka* 'red, lazo, correa de cuero'. El mot àrab tenia vocalització oscil·lant *šarka / šurka / šāraka*, i també *širka* (*RMa.*, Gloss. de Leyden: Dozy, *Suppl.* I, 752); i tingué aplicació semàntica com la del cast. *redil* deriv. de *red* o *majada* (deriv. del ll. MACULA 'malla'). El sufix mossàrab *-air* (ll. -ARIUM) s'aplicà a derivacions de l'àrab hispànic, com *ğurmair*, *RMa.*, *ğābaira* (port. *algibeira*), *funduqair* 'alfondeguer, fondista' i d'altres.

Després n'hem anat trobant molts altres *HOMÒNIMS* o parònims ben semblants.

II: Paratge antic dins el terme sarraí de la ci. de València: *Cinqayros*, citat nou vegades, com terres, horts o vinyes (Bof. pp. 213-17, 182, 222, 260, 261 etc.) Siv., 190 diu que era una alqueria, estesa fins a mar i situada prop d'Albuixec, de Mauella i d'Albalat. Aquí trobem el mot en la variant *Ci-* en lloc de *Xi-*